

Min forudsigtelse: AI vil drukne det offentlige i arbejde — og grave en dyb kløft mellem A-holdet og B-holdet

Niels Kristian Schjødt · Director of Engineering, AutoUncle · Marts 2026

Forestil dig følgende: En borger er utilfreds med kommunens beslutning om at placere vejbumper på hendes vej. Tidligere ville hun måske have skrevet en kort klage. I dag beder hun sin AI-agent om at finde alle relevante love, bekendtgørelser, tidligere afgørelser og statistisk materiale — og inden for en time har hun et 40 sideres juridisk velbegrundet dokument, som kommunen per lovgivning er forpligtet til at behandle og svare på.

Sagsbehandleren, der modtager henvendelsen, har ikke de samme værktøjer. Han har et sagssystem fra 2014 og sin egen erfaring.

Det er det scenarie, vi er på vej ind i. Og jeg tror, det kan blive et demokratisk problem.

Jeg arbejder med AI til daglig. Jeg ser, hvad teknologien kan i dag — ikke om fem år, men lige nu. Og det, der bekymrer mig mest, er ikke de store overskrifter om jobbet der forsvinder. Det er det stille skred, der sker, når borgere og det offentlige begynder at operere med fundamentalt forskellige hastigheder.

Det offentlige er — og det er ingen hemmelighed — notorisk langsomt til at adoptere ny teknologi. Det skyldes ikke inkompetence. Det skyldes struktur, lovgivning, sikkerhedskrav og en sund konservatisme, der beskytter borgerne. Men den konservatisme har en pris, og den pris er ved at vokse markant.

For ude i den virkelige verden sker der noget helt andet. Der sidder mennesker, der har AI-agenter kørende, som udfører højt specialiseret vidensarbejde for dem — analyse, research, juridisk argumentation, strategisk planlægning. Samtidig er der en anden del af befolkningen, som stadig er i tvivl om, hvornår man skal enkeltklikke eller dobbeltklikke på et ikon.

Den kontrast har altid eksisteret. Men AI forstærker den eksponentielt.

Og det er ikke kun et fremtidsscenario for de mest teknisk avancerede. Det sker allerede i den private sektor. Virksomheder oplever det nu: kunder der klager med AI-genererede argumenter, der er bedre struktureret end noget, kundeservice er trænet til at håndtere. Forsikringssager med perfekt dokumentation og præcise lovhenvvisninger. Forbrugere der

kender deres rettigheder bedre end den medarbejder, der sidder på den anden side af bordet — fordi de har en AI, der har læst alt det relevante, på sekunder.

Det, der i dag er en udfordring for den private sektor, bliver i morgen en tsunami for den offentlige. For det private erhvervsliv kan tilpasse sig hurtigt — ansætte nye folk, købe nye værktøjer, ændre processer. Det offentlige kan ikke. Og det offentlige har en forpligtelse til at svare, som en privat virksomhed ikke har.

Lad mig være konkret om mekanismen. Vi lever i et demokrati, hvor borgere har ret til aktindsigt, ret til at klage, ret til at få begrundede svar på deres henvendelser. Det er fundamentalt godt. Det er en af grundpillerne i vores retsstat.

Men hvad sker der, når AI gør det muligt at producere uhyggelige mængder velbegrunderet materiale — baggrundsanalyser, lovhenviisninger, præcedenssager — på en brøkdel af den tid, det tidligere tog? Hvad sker der, når én borger med teknisk snilde og en god AI-model kan bombardere en sagsbehandler med så meget dokumentation, at vedkommende reelt ikke kan følge med?

Det ændrer ikke retsstillingen. Hvad der er rigtigt og forkert, ændrer sig ikke. Men det ændrer magtbalancen i praksis. Og det skaber et pres, som kan føre til, at offentlige medarbejdere giver sig på noget, de måske ikke burde give sig på — simpelthen fordi dokumentationsmængden overvælder dem.

Det aktualiserer et spørgsmål, vi længe har diskuteret i Danmark: A-holdet og B-holdet. Dem der har ressourcer og formåen til at navigere systemet, og dem der ikke har. AI risikerer at gøre den kløft dybere end nogensinde.

Ikke fordi AI i sig selv er uretfærdigt. Men fordi adgangen til det er ulige — og fordi den offentlige sektor, der skal behandle alle lige, ikke har de samme værktøjer som de mest teknisk kompetente borgere.

Hvad er løsningen? Jeg er ærlig talt i tvivl. Jeg tror ikke, svaret er at lægge begrænsninger på borgernes brug af AI. Det ville være at bremse et værktøj, der i bund og grund styrker demokratisk deltagelse.

Jeg tror snarere, at svaret går den modsatte vej: Det offentlige skal have adgang til de samme værktøjer. Sagsbehandlere skal have AI, der kan hjælpe dem med at navigere i den informationsmængde, de bliver udsat for. Rutineopgaver skal automatiseres, så der er tid til de sager, der kræver menneskeligt skøn. Og vi skal have en samtale om procesregulering — ikke censur, men kloge rammer for, hvordan vi håndterer en verden,

hvor enhver borger potentielt kan agere som et advokatfirma.

For alternativet — en offentlig sektor, der sakker bagud, mens borgerne accelererer — er ikke bare et effektivitetsproblem. Det er et lighedsproblem. Og i et velfærdssamfund som det danske er det noget, vi er nødt til at tale om. Nu.

Niels Kristian Schjødt er Director of Engineering hos AutoUncle. Han skriver og taler om AI, forandringsledelse og den menneskelige side af teknologisk transformation.